

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 2P/337/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6312212095
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2013:6312212095.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Brezne, sudcom JUDr. Jozefom Zlochom, v právnej veci starostlivosti o maloletého Z. J., nar. XX.X.XXXX, bytom L., X. XX, toho času predbežne zvereneného do starostlivosti Detského domova Ratolesť, Tŕnie, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Brezne, syna B. J., nar. XX.X.XXXX, bytom L., X. XX, toho času v starostlivosti Psychiatrickej nemocnice Hronovce, zastúpenej opatrovníkom G. T., súdnou tajomníčkou Okresného súdu Brezno a L. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., X. XX, o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd maloletému Z. J., nar. XX.X.XXXX n a r i a d' u j e ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Detskom domove „Ratolesť“ Tŕnie.

II. Otec maloletého je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 50 Eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, na účet Detského domova „Ratolesť“ Tŕnie.

III. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 26,65 Eur mesačne a v budúcnosti pri zmene životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa vo výške 30% z takto zmeneného životného minima vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, na účet Detského domova „Ratolesť“ Tŕnie.

o d ô v o d n e n i e :

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Brezne podal dňa 12.12.2012 podnet na nariadenie ústavnej starostlivosti mal. Z. J., nar. XX.X.XXXX z dôvodu vážnych nedostatkov v starostlivosti o maloletého zo strany matky, ktorej bol maloletý na základe rozhodnutia súdu zverený do osobnej starostlivosti. Maloletý bol uznesením Okresného súdu Brezno, č.k. 8P/348/2012-5 zo dňa 17.10.2012 odovzdaný do starostlivosti Detského domova Tŕnie, nakoľko napriek intervenciám zo strany ÚPSVaR Brezno, MsÚ Brezno ako i príbuzných matky táto svoj postoj k starostlivosti o maloleté dieťa nezmenila. Od umiestnenia maloletého nedošlo v súvislosti s možnou starostlivosťou o maloleté dieťa k žiadnym podstatným zmenám; matka je nezamestnaná, v súčasnosti hospitalizovaná v psychiatrickej nemocnici, otec o zverenie maloletého záujem nemá.

Okresný súd Brezno svojim uznesením sp.zn. 2P/337/2012-6 zo dňa 18.12.2012 začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti maloletému.

Matka maloletého sa vo veci napriek výzve súdu písomne nevyjadrila; psychiatrická nemocnica Hronovce súdu oznámila, že je v uvedenom zariadení hospitalizovaná od 9.1.2013 a vzhľadom na svoj nepriaznivý stav nie je schopná zúčastniť sa pojednávania. Existuje predpoklad dlhodobej neschopnosti

chápať súdne konanie, psychiatrická nemocnica dala na zváženie možnosť, aby pojednávanie mohlo prebehnúť bez prítomnosti matky. Z uvedeného dôvodu súd matke ustanovil opatrovníka, ktorý žiadal rozhodnúť v zmysle platnej právnej úpravy.

Otec maloletého v písomnom vyjadrení uviedol, že s maloletým ani jeho matkou nikdy nežil v spoločnej domácnosti, snažil sa o styk s maloletým ale jeho snaha nikdy nebola úspešná. Poukázal na to, že v jeho starostlivosti je maloletý syn H. J., maloletý syn H. a mal. Z. sa osobne nepoznajú a otec má obavu, že výchovu a starostlivosti o oboch maloletých by nezvládol. Obáva sa, že prípadné zverenie maloletého do jeho starostlivosti by malo nepriaznivý dopad na oboch maloletých.

Detský domov Ratolesť Trnava v písomnom vyjadrení podal správu na maloletého, ktorý poukázal na skutočnosť, že maloletý je žiakom tretieho ročníka SOŠ elektrotechnickej v Banskej Bystrici, študuje v odbore mechanik počítačových sietí. Do školy chodí pravidelne, dosahuje veľmi dobré vyučovacie výsledky, zvolený odbor ho baví, o štúdium prejavuje záujem. Je introvert, komunikuje veľmi málo, len na podnet. Je slušne vychovaný, so správaním v škole ani v detskom domove nie sú žiadne problémy. V kolektíve je obľúbený, inklinujú k nemu hlavne menší chlapci a je pre nich vzorom. Svoje povinnosti si splní, pomáha pri domácich prácach. O svoje osobné veci a oblečenie veľmi dbá. Je v pravidelnom telefonickom kontakte s otcom a tetami. Matka sa o neho nijakým spôsobom nezaujíma. Zdravotný stav maloletého je dobrý. Nakoľko matka sa o maloletého dlhodobo nestarala, nevarila, často chodil hladný a situácia v rodine sa stala neúnosnou, bolo potrebné maloletého umiestniť v detskom domove. Má záujem na to, aby si riadne ukončil prípravu na povolanie. V rodine ani v blízkom okolí sa nenašiel nikto, kto by bol schopný a ochotný sa o maloletého postarať tak, aby bol zabezpečený jeho zdravý vývin po všetkých stránkach.

Súd vo veci vykonal dokazovanie na pojednávaní dňa 22.2.2013 a to výsluchom otca, kolízneho opatrovníka a zástupcu detského domova, oboznámil listiny obsiahnuté v súdnom spise a pripojenom spise 8P/348/2012. Vykonaným dokazovaním bol zistený nasledovný skutkový stav:

Kolízny opatrovník na pojednávaní žiadal nariadiť ústavnú starostlivosť. Maloletý nemá zabezpečenú sústavnú starostlivosť či už zo strany matky ani zo strany príbuzných. Je potrebné, aby maloletý ukončil školu a získal potrebnú kvalifikáciu, v momentálnej situácii je umiestnenie v detskom domove najlepšie riešenie. Otec maloletého by zrejme starostlivosť o dve maloleté deti nezvládol, dvaja nevlastní bratia si nerozumejú, nie je medzi nimi žiaden kontakt. Pokiaľ bol maloletý umiestnený do detského domova na základe predbežného opatrenia bolo tak z dôvodu nestarostlivosti o maloletého zo strany matky, ktorá je v súčasnosti hospitalizovaná v psychiatrickom zariadení

Otec maloletého na pojednávaní zdôraznil, že jemu iné, ako súhlasiť s ústavnou starostlivosťou, nezostáva. V jeho starostlivosti je maloletý syn H., bratia sa poznajú iba z videnia, vôbec sa nerozprávajú. Maloletý H. sa stretnutiam s Z. bráni, pred bratom sa uzatvára, nebol v živote postavený pred to, aby bol s bratom. Otec maloletého o situácii v starostlivosti matky maloletého nevedel, syn mu tom nehovoril, on na maloletého platil výživné. On sám podniká na základe živnostenského oprávnenia v taxislužbe, jeho príjem dosahuje 500-600 Eur mesačne v čistom. V minulosti okrem vykonávania živnosti bol zamestnaný ako krupier. Vyslovil ochotu platiť výživné vo výške 50 Eur mesačne.

Zástupkyňa Detského domova Ratolesť Trnava na pojednávaní uviedla, že maloletý bol v ich zariadení umiestnený z dôvodu, že sa ocitol v akútnom ohrození života a zdravia z dôvodu nestarostlivosti matky. Maloletý je v detskom domove spokojný, túži i dokončiť školu a zotrvať v detskom domove aj po ukončení ústavnej starostlivosti; chce v detskom domove ostať aj po dovŕšení plnoletosti na dohodu. V detskom domove je to možné, uzatvárajú dohodu až do 25-tich rokov veku, maloletý chce ísť študovať na vysokú školu. Maloletý chcel študovať policajnú školu mal nejaké problémy, bolo to vyriešené a potrestaný nebol. Maloletý sa na pobyt v detskom domove adaptoval v poriadku, nie sú s ním žiadne problémy. V prípade žiadosti maloletého o zotrvanie v detskom domove mu bude vyhovené, detský domov má skupinu

dospelých s voľným miestom. Vo Zvolene má detský domov dva byty, kde mladí dospelí žijú samostatne pod kontrolou sociálnej pracovníčky. Detský domov sa pripojil k návrhu tak, aby bola nariadená ústavná starostlivosť.

Okresný súd Brezno svojím rozsudkom č.k. P/81/97 zo dňa 16.5.1997 maloletého zveril do výchovy a opateru matky B. J., otca zaviazal prispievať na výživu maloletého sumou 900 Sk mesačne. Uznesením č.k. 8P/348/2012-5 zo dňa 17.10.2012 tunajší súd nariadil predbežné opatrenie a rodičom maloletého uložil povinnosť odovzdať maloletého do starostlivosti Detského domova Ratolesť Trnava a povinnosť prispievať na výživu maloletého na účet detského domova minimálnym zákonným výživným. Dôvodom pre nariadenie predbežného opatrenia bola nevyhnutná potreba dočasne upraviť pomery maloletého, ktorý ostal v starostlivosti svojej matky, ktorá sa o neho nedokázala riadne postarať, bol u nej v ohrození zdravého vývinu, zdravia a života.

Podľa § 44 ods.3 Zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Zákon o rodine), náhradnou starostlivosťou je

- a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len "náhradná osobná starostlivosť"),
- b) pestúnska starostlivosť a
- c) ústavná starostlivosť.

Podľa § 44 ods.4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods.1-5 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. Súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa § 55 ods.1, 3 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené. Súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že je daný dôvod na nariadenie ústavnej starostlivosti. Bolo preukázané, že maloletý bol na základe rozhodnutia súdu zverený do starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na jeho výživu súdom určeným výživným.

Bolo však preukázané, že matka maloletého, ktorej bol zverený do osobnej starostlivosti starostlivosť o maloletého nezabezpečovala, maloletý sa ocitol bez akejkoľvek starostlivosti, matka sa o maloletého nedokázala riadne postarať, bol u nej v ohrození zdravého vývinu, zdravia a života. Ani po nariadení predbežného opatrenia nedošlo vo vzťahu k nožnej starostlivosti o maloletého zo strany matky k pozitívnemu vývoju, matka maloletého je hospitalizovaná v psychiatrickej nemocnici, pričom podľa vyjadrenia nemocnice zdravotný stav matky maloletého v súčasnosti nie je priaznivý, u matky maloletého existuje dlhodobý predpoklad neschopnosti chápať súdne konanie. Za takto zisteného skutkového stavu je vylúčené, aby matka poskytovala potrebnú starostlivosť maloletému. Pokiaľ ide o otca maloletého tento starostlivosť o neho v konaní odmietol, nakoľko má zato, že by starostlivosť o neho nedokázal zabezpečiť aj s prihliadnutím na súčasnú starostlivosť o nevlastného brata maloletého. Otec maloletého sa sám vyjadril, že prípadná starostlivosť o oboch chlapcov by mohla priniesť negatíva, súrodenci sa osobne nepoznávajú, nekomunikujú spolu. Súd zisťoval možnú inú formu náhradnej starostlivosti; náhradnú osobnú starostlivosť, prípadne pestúnsku starostlivosť, pričom neboli zistené žiadne osoby, ktoré by inú formu náhradnej osobnej starostlivosti mohli zabezpečovať.

Za daného skutkového stavu má súd zato, že je nevyhnutné nad výchovou maloletého nariadiť ústavnú starostlivosť, pre nariadenie ústavnej starostlivosti boli splnené všetky základné zákonné predpoklady a to najmä z dôvodu, že maloletý sa ocitol bez akejkoľvek starostlivosti, rodičia starostlivosť o neho zabezpečovať nemôžu a zároveň iná forma náhradnej starostlivosti do úvahy neprichádza. Za danej skutkovej situácie súd rozhodol o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletým, ktorá bude vykonávaná v Detskom domove „Ratolesť“ Trnava, v ktorom je maloletý umiestnený na základe predbežného opatrenia.

Ak zaniknú dôvody, pre ktoré bola ústavná starostlivosť nariadená súd nariadenú ústavnú starostlivosť zruší, najmä ak zaniknú dôvody.

Podľa § 81 ods.1, 2 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Podľa § 62 ods.1-3 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 75 ods.1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Súd v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení zákona rozhodol o vyživovacej povinnosti rodičov maloletého, pričom matke určil výživné vo výške 26,65 Eur mesačne ako minimálne zákonné výživné v zmysle § 62 ods.3 Zákona o rodine a otcovi vo výške 50 Eur. V konaní nebol zistený taký príjem matky, ktorý by umožňoval zaviazat' ju na plnenie vyššieho ako minimálneho zákonného výživného. U otca maloletého súd prihliadol na jeho možnosti, schopnosti a majetkové pomery; najmä však prihliadol na skutočnosť, že v striedavej starostlivosti otca je ďalšie maloletého dieťa, ktoré je odkázané na výživu a starostlivosť z jeho strany. Potom výživné vo výške 50 Eur mesačne súd považoval

za primerané možnosti a schopnosti otca. Rodičia budú povinní prispievať na výživu maloletého na účel Detského domova „Ratolesť“ Trnava.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v piatich vyhotoveniach, prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 O.s.p., že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené, alebo že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný nesplní dobrovoľne, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák.č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.